

STATSBUDSJETTET 2023

Røyken Rotaryklubb foredrag 05.12.22

Av Arnulv Lemme

Prop. 1 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2023

Statsbudsjettet

Meld. St. 1

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Nasjonalbudsjettet 2023

BAKTEPPE FOR ÅRETS BUDSJETT

- Hurdalsplattformen – vanlige folks tur og de med høye inntekter (næringsliv og privatpersoner) må bidra mer
- Høy aktivitet i norsk økonomi
- Høy sysselsetting og laveste ledighet siden 2008
- Høy inflasjon og stigende priser på alle varer/tjenester (snitt 7,5 % fra okt. 21 til okt.22 iflg. SSB). Prisstigningen anslått til 4,8 % i 2022 og benyttet 2,8 i statsbudsjettet 2023
- Energikrise i Europa og høye strømpriser
- Stigende renter for å redusere inflasjonen. Mål for pengepolitikken til NB er 2%
- Krig i Europa

HOVEDPRIORITERINGER 2023

- Et budsjett som omfordeler og gir trygghet for folks hverdagsøkonomi
- Et budsjett som prioriterer trygghet for våre felles velferdstjenester
- Et budsjett som kutter utslipp og legger til rette for grønne arbeidsplasser
- Et budsjett som prioriterer vår alles trygghet og viser solidaritet i en urolig tid

STORE TALL/FORUTSETNINGER

- Statens inntekter fra olje/gass øker fra 288 mrd. i 2021 til 1169 mrd. i 2022 og 1384 i 2023
- For 2023 basert på oljepris USD 91 pr. fat og for gass NOK 11,4 pr. standard kubikkmeter
- Totale skatter og avgifter for Fastlands-Norge 2023 øker med mrd.186 ifht. 2022
- En betydelig skatteskjerpelse på totalt mrd. 46,1 primært innenfor næringsbeskatning med mrd. 41 fordelt på
 - høyprisbidrag fra vann-/vindkraft på mrd. 23
 - grunnrenteskatt på vannkraft (45%) på mrd. 11,2
 - ekstra arbeidsgiveravgift (5%) av lønn over NOK 750.000 på mrd.6,4

STORE TALL/FORUTSETNINGER

- Vekst i Fastlandsøkonomien er justert ned fra 2,9% i 2022 til 1,7 i 2023
- Vekst i konsumprisindeksen er beregnet til 2,8% i 2023 mot 4,8 i 2022
- Lagt til grunn en lønnsvekst på 4,2% i 2023
- Prisveksten i statsbudsjettets utgifter anslås til 3,5%. Nominell utgiftsvekst anslås til 4,9%
- Statens driftsutgifter øker fra mrd. 209,1 i 2022 til mrd. 226,4 i 2023, dvs. 8,3%

Hovedtall i statsbudsjettet

Tabell 2.1 Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond utenom lånetransaksjoner

		Mrd. kroner		
		Saldert budsjett 2022	Gul bok 2023	Endring i pst.
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	1 559,0	2 875,0	84,4
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	304,0	1 412,6	364,7
A.2	Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	1 255,0	1 462,4	16,5
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	1 581,6	1 747,8	10,5
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	26,5	28,3	6,8
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 555,1	1 719,5	10,6
=	Overskudd i statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland (A-B)	-22,6	1 127,3	
-	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	277,5	1 384,3	398,8
=	Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	-300,1	-257,0	-14,3
+	Overført fra Statens pensjonsfond utland	300,1	257,0	-14,3
=	Statsbudsjettets overskudd	0,0	0,0	
+	Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland	-22,6	1 127,3	
+	Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond	233,8	287,8	23,1
=	Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond	211,2	1 415,0	

Kilde: Finansdepartementet

Tall for tre år:

Tabell 3.2 Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond. Mrd. kroner

	2021	2022	2023
Totale inntekter	1 502,7	2 521,1	2 875,0
1 Inntekter fra petroleumsvirksomhet	312,2	1 195,5	1 412,6
1.1 Skatter og avgifter	91,8	580,2	854,9
1.2 Andre petroleumsinntekter	220,4	615,3	557,7
2 Inntekter utenom petroleumsinntekter	1 190,5	1 325,6	1 462,4
2.1 Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	1 099,5	1 219,8	1 355,6
2.2 Andre inntekter	91,0	105,9	106,8
Totale utgifter	1 584,2	1 656,8	1 747,8
1 Utgifter til petroleumsvirksomhet	24,7	26,7	28,3
2 Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 559,4	1 630,1	1 719,5
Overskudd på statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland	-81,5	864,4	1 127,3
- Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	287,5	1 168,8	1 384,3
= Oljekorrigert overskudd	-369,0	-304,4	-257,0
+ Overført fra Statens pensjonsfond utland	390,1	304,4	257,0
= Overskudd på statsbudsjettet	21,1	0,0	0,0
+ Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland	-102,6	864,4	1 127,3
+ Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond ¹	223,7	252,8	287,8
= Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond ¹	142,2	1 117,2	1 415,0

Statsbudsjettets inntekter:

	Saldert budsjett 2022	Gul bok 2023	Mrd. kroner Endring i pst.
Statsbudsjettets inntekter (utenom petroleum)	1 255,0	1 462,4	16,5
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	1 169,0	1 355,6	16,0
<i>Skatt på formue og inntekt</i>	<i>322,1</i>	<i>408,5</i>	<i>26,8</i>
<i>Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift</i>	<i>378,0</i>	<i>421,2</i>	<i>11,4</i>
<i>Merverdiavgift</i>	<i>360,5</i>	<i>393,0</i>	<i>9,0</i>
<i>Avgifter på tobakk og alkohol</i>	<i>22,8</i>	<i>22,5</i>	<i>-1,7</i>
<i>Avgifter på motorvogner</i>	<i>21,0</i>	<i>20,2</i>	<i>-3,8</i>
<i>Elektrisitetsavgift</i>	<i>9,8</i>	<i>9,9</i>	<i>1,0</i>
<i>Tollinntekter</i>	<i>3,7</i>	<i>4,3</i>	<i>16,6</i>
<i>Andre avgifter</i>	<i>51,1</i>	<i>76,2</i>	<i>49,0</i>
Renter og aksjeutbytte	39,0	59,5	52,6
Inntekter fra statens forvaltningsbedrifter	4,1	3,8	-7,3
Andre inntekter	42,8	43,5	1,5

Statsbudsjettets utgifter

Statsbudsjettets utgifter (utenom petroleum)	1 555,1	1 719,5	10,6
Sum folketrygden	553,9	588,6	6,3
<i>Alderspensjon</i>	269,2	289,3	7,5
<i>Sykepenger</i>	47,9	51,8	8,2
<i>Øvrige sosiale formål</i>	161,0	171,0	6,2
<i>Helsetjenester</i>	37,4	40,5	8,3
<i>Foreldrepenger</i>	23,2	26,1	12,7
<i>Arbeidsliv</i>	15,2	9,9	-35,0
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	190,0	204,5	7,7
Regionale helseforetak	182,4	200,1	9,7
Forsvar	69,1	75,8	9,8
Samferdsel	81,1	82,8	2,1
Høyere utdanning, forskning og fagskoler	55,1	57,2	3,9
Bistand ¹	39,2	41,7	6,3
Politi og påtalemyndighet	24,1	25,2	4,4
Jordbruksavtalen	18,5	24,1	30,5
Barnetrygd og kontantstøtte	19,5	20,5	5,2
Renter på statsgjeld	10,3	11,5	12,5
Andre utgifter	312,0	387,4	24,2
Oljekorrigert overskudd	-300,1	-257,0	-14,3

Driftsutgifter

Tabell 3.9 Driftsutgifter (postene 1–29)

		Mrd. kroner	
	Saldert budsjett 2022	Gul bok 2023	Endring i pst.
Forsvar	42,5	46,7	9,9
Politi og påtalemyndighet	23,2	23,8	2,3
Statens vegvesen	16,4	18,9	15,1
Andre store direktorater mv. ¹	19,9	20,5	-8,1
Arbeids- og velferdsetaten	12,6	12,9	2,8
Departementene og Statsministerens kontor	10,0	10,4	4,3
Statens pensjonskasse	9,2	10,4	12,5
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	9,9	10,0	1,4
Barnevernet	8,2	8,2	-0,3
Kriminalomsorg	5,4	5,6	4,4
Rettsvesen	3,4	3,5	1,0
Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda	2,0	2,8	41,5
Statsforvalterne	2,1	2,1	1,5
Statens forvaltningsbedrifter	-1,1	-0,2	-78,2
Andre driftsutgifter	45,4	51,0	17,0
Sum driftsutgifter	209,1	226,4	8,3

¹ Inkluderer Utdanningsdirektoratet, DSB, DSS, Digitaliseringsdirektoratet, Statens kartverk, Arbeidstilsynet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Kystverket, Mattilsynet, Jernbanedirektoratet, Miljødirektoratet, DFØ, SSB, Oljedirektoratet og NVE.

PARTIENES ALT. BUDSJETTER

SV Forslag;

- Øke uttaket fra oljefondet med mrd. 20
- Øke skattene med mrd. 20,4 ved å forhøye selskapsskattesats til 23% endre sats til 1,7 % på formue >100 mill
- øke skattene på petroleumssektoren
- dette vil kunne finansiere "dyrtidspakke" på mrd. 8,6 , øke offentlige utgifter på mrd. 18 samt øke bistandsbudsjettet med rundt mrd. 13,8

SV Resultat;

- øke skatter og avgifter med netto 2,4 mrd.
- ekstra utbytte fra Statkraft med 4,2 mrd.
- dette vil finansiere velferd/omfordelinger samt miljø/ bistand etc. på mrd. 6,6

DISKUSJONSTEMAER

- Er dette et budsjett som skaper trygghet og rettferdighet for "vanlige folk"?
- Er det riktig med de betydelige skatteskjerpelse for næringslivet?
- Tildeles nok midler til kommunesektoren, helse , forsvar, miljøtiltak og bistand?
- Er det nødvendig å redusere uttak fra oljefondet så mye når Staten går så godt?